

Chrysis brevitarsis

Kortfotad guldstekel

Steklar, Guldsteklar

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
B2ab(i,ii,iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Hymenoptera (steklar), **Familj:** Chrysididae (guldsteklar), **Släkte:** *Chrysis*, **Art:** *Chrysis brevitarsis* - kortfotad guldstekel Thomson, 1870 **Synonymer:** *Tetrachtysis brevitarsis* (Thomson, 1870)

Kännetecken

Längd 7–10 mm. Denna guldstekel tillhör den taxonomiskt besvärliga *Chrysis ignita*-gruppen och har som flertalet arter inom gruppen metalliskt blågrönt huvud och mellankropp och metalliskt röd bakkropp. Bakkroppens sista ryggplåt har fyra tänder i bakkanten. Från gruppens övriga arter kan *C. brevitarsis* urskiljas på följande karaktärer: mandiblerna har en tand innanför spetsen, tarserna är påfallande korta, mellantibiernas sporrar är lika långa och antennlederna är tydligt tjockare vid spetsen än vid basen.

Utbredning och status

Artens utbredning omfattar Nord- och Centraleuropa och den förefaller vara mycket sällsynt inom hela utbredningsområdet. I Sverige är den känd genom två äldre fynd från Närke (odaterat 1800-talsfynd utan lokalangivelse) respektive Uppland (Frescati 1949), samt genom tre fynd från 1990-talet inom ett relativt begränsat område i norra Ångermanland (Mullsjö) och södra Västerbotten (Ostnäsjärden och Tuvan).

Ekologi

Arten lever som kleptoparasit på solitärgetingar av släktet *Discoelius*. Guldstekelhonan tränger in i och lägger ägg i värdjurets bo. När larven kläcks dödar den värdjurets ägg eller larv och förtär sedan den föda (fjärilslarver) som värdjuret provianterat med. De två *Discoelius*-arter (*D. zonalis* och *D. dufourii*) som förekommer i Sverige är båda sällsynta och rödlistade. De förekommer i skogsmark (framför allt i äldre lövdominerad sådan) och anlägger bona i befintliga insektsgångar i murken ved. De två Västerbottensfynden av *C. brevitarsis* har gjorts i lövdominerad (gråal och björk) strandskog med rik förekomst av döda träd. Inom detta område förekommer även *D. dufourii* i liknande miljöer.

Hot

Minskande populationer av värdjuren på grund av försämrad tillgång på lämpliga biotoper och boplatser för dessa. Ett exempel är exploatering genom fritidshusbebyggelse av strandskogsmiljöer. Ett annat hot kan vara konkurrens med andra parasiter om värdjuret. *Discoelius*-arterna parasiteras i Sverige även av *Chrysis equestris* och några olika parasitsteklar i familjen Ichneumonidae. Åtminstone *C. equestris* tycks, liksom *C. brevitarsis*, vara specialiserad på just *Discoelius*.

Åtgärder

Bevarande av strandskogar och annan gammal, lövdominerad skog med rik tillgång på död ved.

Litteratur

- Blüthgen, P. 1951. *Chrysis brevitarsis* Thoms., eine verschollene Art (Hym. Chrysididae). *Nachr. naturwiss. Mus. Aschaffenberg* 30, 59–61
- Hellqvist, S. 1999. *Chrysis brevitarsis* - nya fynd av sällsynt guldstekel. *Natur i Norr* 18, 8–10
- Kunz, P.X. 1994. *Die Goldwespen (Chrysididae) Baden-Württembergs. Taxonomie, Bestimmung, Verbreitung, Kartierung und Ökologie. Mit einem Bestimmungsschlüssel für die deutschen Arten.* Beih. Veröff. Naturschutz Landschaftspflege Bad.-Württ. 77, 188pp.

Författare

Sven Hellqvist 2002.